

[Lysholt Hansen.]

udført arbejdet, det er fornuftigt, og det tror jeg at selv hr. Kaj V. Andersen med sin indstilling vil erkende.

Ellen Strange Petersen: Jeg vil gerne ligesom hr. Hilmar Baunsgaard understrege, at jeg indledte med at fremhæve folkebibliotekernes kulturelle betydning; der er ingen diskussion om det. Men spørgsmålet er: har man dyrere aktiviteter, end man behøver at have? Og dér var det, jeg sagde, at i en situation, hvor man er nødt til at se på udgifterne, kan der jo godt være ting, som man måske i en mere velstående periode kunne ønske sig, men som man da må se bort fra.

Det var det ene, og det andet var spørgsmålet om, hvorvidt det kan være rimeligt at indføre en betaling; jeg opstillede bare spørgsmålet. Vi har været inde på den samme diskussion i forbindelse med museerne: der er også nogle, der bliver vildt forargede, når jeg siger, det kan være rimeligt, at man betaler entré til museer. Det er et spørgsmål, om man har råd til at være så flot, som man gerne vil være, det drøfter vi jo meget i denne tid, og jeg mener også, det er nødvendigt, at vi tager det ind i diskussionen her.

Så sagde jeg, at vi var tilhængere af nærdemokratiet for kommunerne, at man derude kan bestemme så vidt muligt over egne midler. Jeg synes, hr. Lysholt Hansen gav mig anledning til at fremhæve, at borgerne i disse kommuner, det er jo dog ikke umællende får, der ikke selv kan komme frem med ønsker om, hvad de vil have. Hvis de vil have et stort bibliotek, skal de vel nok sige til over for kommunen. Hvis de hellere vil have et rensningsanlæg, siger de også det. Jeg mener, at man ikke kan se fuldstændig bort fra, hvad befolkningen ønsker i de forskellige kommuner og sige: det ved vi meget bedre herinde på Christiansborg, det skal vi nok ordne alt sammen for jer. Det er denne formynderindstilling, jeg synes vi skal bort fra; vi skal lægge ansvaret i højere grad ud i landet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

(Lovforslaget (nr. 199) findes i tillæg A. sp. 5459, fremsættelsen i tidenden sp. 3520).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Robert Pedersen: Jeg tror, det kan blive en fredelig og meget saglig debat, fordi vi jo allerede i november måned havde en generel diskussion om radioens og tv's vilkår, så vi har vel fået skudt vores kanoner af. Dertil kommer, at det lovforslag, som nu foreligger fra ministerens hånd, har han i høj grad ladet præge af de vurderinger, der kom til udtryk i debatten i november måned. Det skal han ikke høre bebrejdelser for, for det må vel være demokratiets vilkår, at man forsøger på at bygge broer til at skabe den bredest mulige opslutning om et lovforslag som det, vi har her.

Jeg skal bare nævne 4 punkter, hvor socialdemokratiet helhjertet støtter lovforslaget. For det første er der spørgsmålet om radiatorådet og dets sammensætning. Alene dette nødvendiggør, at vi får en revision af loven, fordi der, som ministeren foreslår, bør sidde 2 medarbejderrepræsentanter i rådet. De arbejdsnedlæggelser, der har været, tyder jo ikke på, at vilkårene har været særlig gode, og jeg tror på, at hvis vi kan få placeret medarbejdere i radiatorådet, vil det kunne bidrage til et bedre samarbende i Rosenørns Allé og i Gladsaxe. Det skulle også være helt i overensstemmelse med de principklæringer, der er kommet fra forskellige partier om, at offentlige organer bør gå i spidsen, når det drejer sig om medindflydelse på arbejdspladsen; derfor skulle dette politisk set ikke volde kvaler.

For det andet synes jeg, at ministeren er sluppet heldigt fra målsætningsparagraffen. Det er ikke længere odiøst, at der også er underholdning i radio og tv, og den eneste

[Robert Pedersen.]

indvending, man måske kunne rette, var den, om vi allerede ved vedtagelsen af dette lovforslag skulle tage hensyn til de ønsker, der er kommet fra Dansk Rederiforening, fra alle søfartens folk og også at tilgodese dem, der er ude på havene, med de udsendelser, som kommer, altså om det skulle slås fast i målsætningsformuleringen; det synes jeg, vi kan se på i udvalget.

For det tredje fastlægger man de forskellige organers kompetence, budgettet, arbejdsformen, stillingsoprettelser og stillingsnedlæggelser og følger her både de gode råd, der er kommet fra professorudvalget og senere fra Hvidt-udvalget, og endvidere stadfæster man forretningsudvalget plus programudvalget.

Endelig for det fjerde også helhjertet støtte til tanken om at lave et radionævn, at man får en slags radioens ombudsmand, som ikke skal tage sig af, om der er en venstreorienteret tone i hele udsendelsesrækken, men til hvem man kan rette kritik af den enkelte udsendelse, om den er rigtig eller forkert, om den retter kritik over for enkeltpersoner, og at man senere hen også bekræfter radioens erstatningsansvar, og at radioen er forpligtet til berigtigelse af eventuelle fejloplysninger, der måtte komme.

Endelig er der det, som vel er dette lovforslags egentlige profil, spørgsmålet om at tage kommunalbestyrelser, om at tage amtsråd, med ind i arbejdet. Jeg tror, vi alle er enige om, at vi gerne vil decentralisere afgørelserne. Jeg tror også, der er en vilje og en lyst til at komme de ønsker i møde, der går ud på at få hele landet inddraget i radio og tv. Derfor har jeg al mulig sympati for ministerens intentioner, men jeg er fuld af tvivl med hensyn til, om det er rigtigt at løse det på amtsbasis eller på kommunal basis.

Jeg kunne her henvise til de personlige erfaringer, man har med kommune og amt, hvor man har en fornemmelse af, at det personale, der er valgt til disse organer, måske ikke ligefrem er de rigeste kilder, man kunne øse af, når det drejer sig om tilskud til radioens og tv's virke.

Man kunne henvise til den svenske betænkning, der lige er kommet fra det svenske kulturråd, hvor man ikke vil acceptere, at lenene, som svarer til vore amter, skal

være det grundlag, på hvilket man skal decentralisere, men tværtimod foreslår, at man laver 7 radiodistrikter og vælger de mennesker, der skal være repræsenteret i disse distrikter, ud fra andre organer end dem, der er foreslået af ministeren.

Endelig forstår jeg til fulde, at presen, som vi værdsætter, og hvis vilkår er blevet vanskeligere, efter at tv har fået den udbredelse, det har, i høj grad frygter, at dens arbejdsmuligheder vil blive begrænsede, hvis vi vedtager lovforslaget i den formulering, det har. Derfor ville jeg meget gerne have, at ministeren her gav udtryk for en vilje til virkelig seriøst at gå i forhandling med dansk presse, således at ethvert gran af mistænksomhed, som denne måtte have over for loven og dens intentioner, kunne blive fejtet af bordet. Endvidere vil jeg gerne i tilknytning til lovforslaget sige to ting. Man har i FN haft den første debat om anvendelsen af tv-satellitter. Det er en debat, som vil blive fortsat, og som jo i høj grad afslørede meget stærkt divergerende meninger. USA accepterede ud fra sin liberale grundholdning anvendelse af tv-satellitter uden videre, mens USSR satte 6-7 begrænsninger: udsendelserne måtte ikke være krigeriske og militaristiske, de måtte ikke være amoralske og ophidsende, de måtte ikke indblande sig i andre landes forhold, der måtte ikke være propaganda for vold, pornografi og narkotika, der måtte ikke være underminering af lokale kulturer, og der måtte ikke være udbredelse af falske informationer; det vil sige, at mulighederne fremover vel er begrænset til fodboldkampe, naturbeskrivelser og klassisk musik.

Men tilbage blev, at afrundingen af denne første debat slog fast, at USSR kun ville acceptere tv-satellitter permanent, hvis radio og tv kunne ske gennem organisationer, der står under de pågældende landes kontrol. Derfor ville jeg sådan set være meget glad for, om ministeren i dag ville give udtryk for sin opfattelse af, om vi ville være i stand til at acceptere dette ud fra den radioforfatning, vi har, om man fra dansk side er interesseret i en hurtig ratifikation, og om ministeren mener, der ligger et perspektiv her, som vi eventuelt skal tage højde for, når vi nu i udvalget behandler lovforslaget.

Til allersidst: vi har jo i Nordisk Råd haft mulighed for at drøfte radio og tv i Norden,

[Robert Pedersen.]

og der blev vedtaget en resolution, hvori det bl. a. hedder, at man i løbet af 1973 vil se konkrete beslutninger om øget tv-udveksling på kort sigt og fastlægge retningslinjer for udbygningen af samarbejdet på lang sigt. Her skal vi vælge, om det skal være i form af nordvision, eller der skal skabes en særlig nordisk tv-institution, tv-no, og dér ville det sådan set være udmærket, om også debatten i dag førte med sig, at ministeren lod os vide, hvor han stod, og hvilken opfattelse han havde.

Jeg kan på socialdemokratiets vegne tilsige meget velvillig udvalgsbehandling.

Ellen Strange Petersen: Lovforslaget er i overensstemmelse med det, ministeren for kulturelle anliggender bebudede i sin redogørelse i folketinget den 19. oktober 1972. Danmarks radios monopol skal ifølge forslaget bevares, dog kan ministeren meddele amsråd eller kommunalbestyrelse tilladelse til ved hjælp af kabelanlæg at iværksætte fordeling af lyd- og billedprogrammer inden for lokale områder.

Det siges i bemærkningerne til lovforslaget, at det må være en klar forudsætning for koncessionerne, at programvirksomheden ikke finansieres ved hjælp af reklamer. Det siges videre i bemærkningerne, at fastsættelsen af koncessionsvilkårene er af så kompliceret karakter, at spørgsmålet må gøres til genstand for et særligt udvalgsarbejde. Der skal tages stilling til, hvilke organisationer, selskaber eller institutioner der under kommunens eller amtets ansvar skal kunne forestå programvirksomheden.

Når det nu er så kompliceret et forhold, der er tale om, ville det så ikke være rimeligt, at man først lavede nogle forsøgsordninger med deltagelse af alle interesserede parter, inden man foretog en egentlig lovgivning over området? Jeg vil meget gerne slutte mig til hr. Robert Pedersens opfordring til, at man tager pressens organisationer med ind i disse overvejelser og undersøgelser. Jeg vil i det hele taget sige, at jeg var enig i de betragtninger, hr. Robert Pedersen fremkom med om, at det er meget væsentligt, at man sikrer et bredt grundlag.

Om lovforslaget vil jeg gerne sige videre, at der skal jo fortsat være et overordnet radioråd, der kan nedsætte forretningsud-

valg og programudvalg, og så skal medarbejderne kunne vælge to medlemmer til radiorådet. Det er jo meget beskedent, og det skal vi i hvert fald ikke protestere imod. For hvert amt skal der nedsættes et programråd på 10-20 medlemmer, og formændene for disse råd skal kunne deltage i de centrale programudvalgsmøder efter nærmere regler.

Folketingets finansudvalg skal godkende licenserne. Disse indgår i en radiofond, der skal administreres af radiorådet. Denne fond må ikke forveksles med den sociale fond, der hidtil har administreret licenslempelser for pensionister. Denne virksomhed agtes overført til staten. Det drejer sig om en udgift på ca. 24,5 mill. kr. på årsbasis. På tilsvarende måde ønskes udgifterne til egentlig undervisning overført til undervisningsministeriet. Det drejer sig om en udgift på 15,3 mill. kr.

Der står ikke noget i lovforslaget om, at folketinget eller folketingets undervisningsudvalg skal have indflydelse på en sådan undervisningsvirksomhed. Jeg vil gerne spørge, om det udelukkende skal være Danmarks radio, der skal påtage sig denne opgave. Der står ganske vist i bemærkningerne til lovforslaget, at man senere kan tage stilling til, om det vil være hensigtsmæssigt at organisere undervisningen i en institution uden for Danmarks radio. Hvem eller hvad tænker ministeren på her?

Nyt i forslaget er, at der skal nedsættes et radionævn som en slags ankenævn. Det kan vi tiltræde, og det gælder også dette, at der med visse rimelige begrænsninger kan pålægges Danmarks radio erstatning for skader forvoldt ved udsendelser. Det er sikkert også en nyttig ændring.

Men der er mange andre indvendinger. Loven, der agtes iværksat fra 1. april 1974, gælder ikke for Færøerne og Grønland, står der; dog for Grønlands vedkommende gælder, at den danske stat i Grønland har eneret til ved hjælp af radioanlæg at sprede lyd- og billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden. Her er ingen tvivl mulig. Ingen camouflering af Danmarks radio, det er staten, der har eneret på det hele. Det er altså denne tendens og holdning, jeg meget gerne vil advare imod.

Vi ønsker i det konservative folkeparti Danmarks radios monopol afskaffet. Jo mere man studerer lovforslaget, jo mere

[Ellen Strange Petersen.]

bliver man klar over, at man står over for en kontrollov, der på alvorlig vis kan komme til at hæmme den frie meningsdannelse. Ytringsfriheden er en af de mest vitale frihedsrettigheder i et demokratisk samfund. Jeg tror, at vi netop i dag har fået bekræftet, hvor nyttigt det er, at man frit kan udveksle meninger, og jeg mener, at kun afskaffelse af Danmarks radios monopol kan sikre den fulde ytringsfrihed i hele samfundet. Tænk, hvis det offentlige havde sat sig på udgivelsen af alt trykt materiale, da de første aviser kom frem. Vi er inde i en hastig teknisk udvikling, og vi kan kun i dag ane, i hvilken udstrækning lydbånd, billedbånd, kassetter osv. kommer til at afløse dagspresse, ugepresse og tidsskrifter. Da radioen begyndte og man ansatte en kammeranger som leder, havde man heller ikke fornemmelsen af, i hvilken udstrækning radioen ville få betydning som kommunikationsmiddel.

Der forekommer mange problemer inden for de områder, jeg lige nævnte, og ingen kan ønske, at man lægger formen fuldstændig fast for disse ting, som vi ikke rigtig kan vurdere i dag. Derfor mener jeg, det er meget nyttigt, at man holder vejen åben for fri konkurrence, ellers bliver samfundet så uhyggeligt gråt og trist, og derfor mener jeg også, at dagspressen og det frie initiativ i det hele taget må have lov at være med i opbygningen og i administrationen af alt det nye inden for kommunikationen.

Vi mener i mit parti også, der skal være plads for reklamen med en rimelig placering i forhold til programmerne. Det er latterligt at være så bange for den kommercielle reklame, når man frejdigt laver reklame i radio og fjernsyn for bl. a. såkaldt kulturelle frembringelser. Selv om man ønsker det, kan man jo ikke holde reklamen ude. I Sønderjylland f. eks. får seerne tysk reklame, hvis de ser tysk fjernsyn, og det gør de vistnok i stor udstrækning. Og når man ser f. eks. fodboldkampe herhjemme i fjernsynet fra udlandet, så følger der reklamer med i hvert fald fra udlandet. Konkurrence plejer at fremme kvaliteten og mindske priserne, og monopoler plejer at have den modsatte virkning.

I lovforslaget siges der så meget smukt

om den kunstneriske frihed, ytringsfrihed og alsidighed, og det siges f. eks., at radio og tv i én forstand kan opfattes som supplement til pressen, men samtidig befinder sig i en stadig konkurrence med dette og andre massemedier. Ja men er forslaget om koncessioner til lyd og film m. v. til amtsråd og byråd ikke et forsøg på at kvæle netop den lokale avis? Jeg ved, at pressefolk er meget bekymrede, og jeg tror, de har grund til at være det. Men det væsentligste er, at hele samfundet må være bekymret for en sådan udvikling, for den form for konstrueret alsidighed, der tit praktiseres i radio og fjernsyn, er højst ejendommelig. Der kan være gudstjeneste om morgenen i radioen, og om aftenen vises der så i fjernsynet en såkaldt vielse af homofile. Man mener åbenbart, at man så har præsenteret den højeste grad af alsidighed. Men alsidighed kan jo praktiseres på andre måder, f. eks. ved at man tager menneskelige hensyn i så vid udstrækning som muligt og ikke bevidst krænker folks følelser.

Lokalprogrammer i amtsråds og byråds regie bliver måske kun en slags udplantninger fra Danmarks radio. Hvem tør tro på, at lokalrådene må blande sig i den kunstneriske frihed og ytringsfriheden hos dem, der virker i læ af monopolen? Kun hvis der gives råderum for privat initiativ, er der mulighed for virkelig konkurrence på kvalitet og dermed for reel alsidighed.

Det konservative folkeparti frygter, at en stærk udbygning af Danmarks radios monopol — og det mener vi altså at lovforslaget indebærer — vil betyde en fare for yderligere ensretning af samfundet. Vi må derfor kræve, at der bliver råderum for privat initiativ, og, som jeg nævnte før og gerne vil fremhæve, at dagspressen får mulighed for at være med i konkurrencen, at den både får mulighed for at fortsætte som trykt presse og også være med i billedet i bogstaveligste forstand i kabelkonkurrencen, og vi mener, at reklamer bør komme til at finansiere en del af de udgifter, som borgerne nu må bære.

Vi må derfor anbefale, at lovforslaget ikke hastes igennem, men at der bliver et meget grundigt udvalgsarbejde, hvorunder vi også får lejlighed til at høre interesserede parter og fordybe os i problemerne.

Johan Philipsen: Jeg fik den 2. november 1972 efter at have takket kulturministeren og efter at have påhørt en meget velvillig tale fra hr. Robert Pedersen sagt, at den valgte form siger os, at der er alvor i ønsket om, at en kommende lovrevision får bredest mulig dækning i folketinget.

Nu har vi fået lovforslaget, og jeg har vældig svært ved at få øje på de indrømmelser, der eventuelt måtte være skjult heri, over for de synspunkter, jeg på venstres vegne gav udtryk for. Generelt vil vi gerne have det sagt således, at venstre ser gerne en revision af den gældende radiospredningslov og af loven om fællesantenneanlæg, men vort hovedsynspunkt er, at loven får større rummelighed, indeholder færre områder, der er forbeholdt det offentlige, og at Danmarks radios monopol ikke udvides i forhold til det nuværende område.

Set fra denne synsvinkel er det foreliggende lovforslag en skuffelse; det strammer jo snarere monopoliet end det modsatte.

Forslaget indeholder også mangelfuldt overvejede ting, som ministeren har løst ved at give sig selv en bemyndigelse; det er i øvrigt den vanlige fremgangsmåde.

Men der er også ting i den løbende debat, der direkte strider imod hinanden. Kulturministeren har i forbindelse med møderne i Nordisk Råd — bl.a. refereret i det danske fjernsyn — udtalt sig for en løsning, hvorved norske og svenske programmer kan transmitteres til Danmark. Det er en tanke, som mange her i landet vil have sympati for. Samtidig står den samme minister nu som forslagsstiller af et forslag om lokale programmer via amter og kommuner, og jeg har i hvert fald opfattet ministerens oplysninger således, at vi har mulighed for at etablere 3 landsdækkende sendenet inden for UHF-frekvenserne. Herudfra spørger jeg ministeren: hvordan kan dette forenes?

Jeg går ud fra, at de foreslåede lokaludsendelser vil beslaglægge det meste af de 2 af de 3 UHF-kanaler, og 1 kanal skal vi reservere til tv-2. Hvor har vi så kanalen til det nordiske? Det er det, jeg spørger om.

Både vi, folketinget, og offentligheden har efter min mening behov for og krav på at få en tilbunds gående undersøgelse af konsekvenserne, inden vi lukker op for æterbårne lokaludsendelser i UHF-båndet, og det er venstres opfattelse, at monopoliet kun

skal omfatte æterbårne udsendelser. Vi følger til indtil videre, at et eventuelt tv-2 bør være uafhængigt af den nuværende Danmarks radio.

Må jeg om kabelanlæg sige følgende: hvorfor må folk ikke benytte disse anlæg, som de har betalt til, til det, de kan blive enige om? Ingen her i landet vil anfægte nogens ret til at købe og lave de bøger m. v., som han eller hun vil. Hvorfor skal nogen så på det offentlige vegne bestemme, hvad folk skal se og høre? Jeg har selvfølgelig læst bemærkningerne og set, at ministeren holder en dør åben, der formodentlig skal dække ham over for grundlovens bemærkninger på dette område. Men jeg gad nok se udfaldet af en eventuel højesteretssag på dette område, for det spørgsmål blev jo henlagt, dengang vi fik loven om fællesantenneanlæg, da fru Merete Bjørn Hanssen på venstres vegne udtrykkelig gjorde opmærksom på dette forhold. Jeg stiller mig altså tvivlende over for, om der overhovedet i grundloven er dækning for dette forbud. Vi kunne udmærket nøjes med en kommunal tilladelse som forudsætning for oprettelsen af disse kabelanlæg, og denne tilladelse burde kun indeholde krav om forbud mod reklame, så længe vi er enige om det, krav om plads for landsdækkende og andre officielle programmer og krav om en vis teknisk fremadrettet standard.

Så vil jeg gerne gentage, hvad jeg sagde ved debatten dengang: vi burde starte nogle forsøgsområder ligesom i England og Sverige. Så fik vi nogle erfaringer for, hvordan det kan gøres, specielt måske også nogle erfaringer for, hvordan det ikke skal gøres, og vi ville for så vidt også få at vide, hvad befolkningen egentlig ønsker.

Jeg vil gerne fortsætte denne tankegang et stykke længere. Det har fra teknisk hold været sagt til os: ja men når I løser det via kabelanlæg, er der jo de tyndt befolkede egne i landet med 1,7 millioner mennesker, dem lader I ude i mørket. Men disse tyndt befolkede egne beboere har jo været i stand til at skaffe sig transport af varer og skaffe sig elektricitet til priser, der ikke afviger meget fra de tæt bebyggede egne. Og hvis vi ellers kunne blive fri for forbud af nogen art på dette område, kunne vi såmænd nok løse det problem, men skal vi have mange og dyre forbud, bliver det måske en umulig

[Johan Philipson.]

opgave at løse. Men ministeren siger jo i realiteten: fingrene væk, dette medium er forbeholdt det offentlige.

Konklusionen af disse mine sidste betragtninger må være: amter og kommuner må kun give koncession uden for det æterbårne område og ikke til sig selv. Det ville svare til, at regeringen drev Danmarks radio. Jeg har ingen konkret viden om forholdene i Københavns amt, absolut ingen, men jeg kan i hvert fald forestille mig det ramskrig, der ville have lydt, hvis Københavns amt i de sidste par år havde haft sin egen sender og dermed sin egen PR-virksomhed. Jeg ved godt, at ministeren i lovforslagets bemærkninger har taget visse forbehold, men det udelukker i hvert fald ikke, at amter og kommuner kan tildele sig selv disse koncessioner. Og så gentager jeg det, der er sagt fra andre ordførere: det må være en helt naturlig forudsætning, at pressen, også den lokale presse, kommer med på dette lokale område.

Om formålsparagraffen, der nu er § 7: jeg ved ikke, om den nye formulering er bedre end den gamle. Jeg konstaterer bare, at ordet kultur er faldet ud, og formuleringen er vel i grunden ikke langt fra det, radiatorådet har praktiseret under den nuværende lov. Men den helt åbenbare skavank er jo imidlertid, at minoriteterne efter min opfattelse har fået alt for stor en plads i udsendelserne.

Venstre har ingen principielle indvendinger imod, at 2 medlemmer valgt af de faste medarbejdere tager plads i radiatorådet, men denne del af forslaget bør dog nok overvejes nærmere under hensyn til de specielle forhold, der gælder for Danmarks radio.

Det foreliggende forslag ændrer jo i nogen grad forholdet imellem staten og Danmarks radio, og det er for venstre ikke afgørende, om budgettet optages på finansloven eller ej. Afgørende er den ganske enkle betragtning, at Danmarks radio må dele vilkår med det øvrige samfund.

Ministeren har formuleret sine bemærkninger til de enkelte paragraffer på en efter min opfattelse ganske ejendommelig måde. På side 11 har han særdeles korrekt citeret en lang række ting fra betænkningen, men han har i hvert fald ikke taget afstand fra

den sidste del, som jeg bare skal citere nogle ganske enkelte ting fra:

„Den bør ikke være hæmmet af løn- og ansættelsessystemer, der er indrettet efter den statslige administrations behov, men som efter al sandsynlighed ikke passer for en institution med de særlige radiospredningsopgaver.“

Og så hedder det videre:

„De mange for statsvirksomhederne gældende mere specielle bestemmelser og reglementer, f.eks. om fremgangsmåden ved indkøb af materiel, om godtgørelse for rejse- og opholdsudgifter ved tjenesterejser o.m.a., bør ikke umiddelbart forlanges anvendt af institutionen — Danmarks radio.“

Det er en løfteparagraf af en anden verden. Det løber mig i hvert fald koldt ned ad ryggen ved tanken om, at dette skal overleve denne debat uantastet.

Vi trænger også til en helt anderledes håndfast afklaring af Danmarks radios forhold til undervisningen. Hvor bliver det undervisningsråd af, som har været lovet os et års tid eller snarere mere? Det er rigtigt, når jeg føjer til, at Danmarks radios forhold til undervisningen langt fra er tilfredsstillende, fordi udsendelserne udnyttes så vældig ringe, men det må for venstre være en afgørende forudsætning, at vi ikke herved etablerer et monopol på produktion af ting, der kan anvendes til undervisningsformål.

Vi har ingen indvendinger imod, at det nuværende berigtigelsesnævn, som har været anvendt meget lidt, afløses af et egentlig lovfæstet radionævn, tværtimod, og vi ser gerne under udvalgsarbejdet sammensætningen drøftet.

Må jeg afslutte med følgende bemærkninger: Danmarks radio, hele Danmarks radio, denne sidste helt naturlige formulering vil det blive svært at få anerkendt i befolkningen i øjeblikket, men det må ikke desto mindre være en naturlig målsætning for arbejdet, og en forbedring af kontakten med alle landets egne må være et af midlerne. Ministerens tanker om at rekruttere programudvalget fra hele landet kan vi tilslutte os. Det må også forudsætte, at den nuværende ordning med tilfornede bortfalder. Vi går til udvalgsarbejdet med ønsket om større

[Johan Philipsen.]

rummelighed, færre områder forbeholdt det offentlige og ingen udvidelse af monopollet.

K. Helveg Petersen: Det er rigtigt, som det er sagt, at lovforslaget stort set følger de hovedlinjer, ministeren fremlagde i oktober 1972. Han har på ét punkt taget hensyn til de indvendinger, der fremførtes under behandlingen af redegørelsen, jeg tænker her på den kendsgerning, at licensbetalingen opretholdes, men ellers kan man vel ikke sige, at ministeren i overvældende grad har taget hensyn til de betragtninger, der blev fremsat i debatten.

Et af de spørgsmål, der havde en central stilling, og som vil få en central stilling i udvalgsarbejdet, er spørgsmålet om Danmarks radios monopol. Det forekommer mig, at forslaget er en fastlåsning af monopoltanken. Det hedder i forslagets § 3, at fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, der anvendes til privat beboelse, kun må benyttes til fordeling af programmer, der forestås af Danmarks radio eller amter eller kommuner, samt programmer fra udenlandske radiospredningsinstitutioner. Hvis man ser på motiveringen for denne udformning, bemærker man sig følgende argumentation i bemærkningerne: det principielt afgørende er imidlertid, at hensynet til lytternes og fjernseernes valgmuligheder mellem det størst mulige antal forskellige programmer på et rimeligt kvalitetsmæssigt niveau taler for en koordineret planlægning af programvirksomheden inden for samme radiospredningsinstitution. Det forekommer mig, at ministeren for stærkt har bundet sig til monopoltanken, og jeg mener ikke, denne tanke kan holde over for den udvikling, der er i gang. Jeg tror, at man over for de nye muligheder, der dukker op, må forholde sig på en anden måde.

Hvis man vil sige, at man jo nu giver amtsråd og kommunalbestyrelser tilladelse til at iværksætte spredning af lyd- og billedprogrammer inden for lokale områder, og at

man derved bryder statens monopol, er det nok rigtigt, men man har ikke brudt det offentliges monopol.

Ministeren er også klar over, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst. I bemærkningerne til § 2, stk. 2, siger ministeren, at de nærmere vilkår for de koncessioner, der kan gives amter og kommuner, ikke kan klarlægges i detaljer på dette tidspunkt. Nej, der er i hele denne sag mange punkter, der er ganske uafklarede, og ministeren foreslår derfor også, at der skal nedsættes et udvalg til at gennemgå alle de komplicerede spørgsmål, der melder sig. Men når han siger det, er det for mig at se det eneste logiske, at man lader være med på dette tidspunkt at lægge nogle præmisser fast, men det har ministeren gjort, når han åbner op for, at amter og kommuner kan iværksætte disse programmer, har monopol på det ved de lokale ordninger.

Hvorfor ikke lade dette spørgsmål gå ind i overvejelserne, når der er så stor usikkerhed? Efter min opfattelse bør vi i udvalget interessere os for at få omskrevet hele kap. 1, sådan at dette kapitel giver de nærmere bestemmelser, hvoraf det fremgår, at der nu nedsættes et råd eller et udvalg til at undersøge alle de forhold, hvorom der hersker tvivl, til at undersøge, hvad den elektroniske udvikling i dag muliggør, og hvad den kan forventes at muliggøre i den nærmeste fremtid. Jeg mener, at et sådant råd — og det er i overensstemmelse med, hvad jeg sagde under debatten her i tinget i november sidste år — bør have et bredt kommissorium, sådan at det bliver i stand til ikke blot at beskæftige sig med den elektroniske udvikling, men også med, hvilke konsekvenser denne udvikling har for samfundslivet i øvrigt, hvilken indflydelse den har på andre meddelelsesmidler, og her tænker jeg især på dagspressen. Det er helt forståeligt, at man fra dagspressens side har rettet henvendelse til os for at gøre opmærksom på de interesser, man har, og der er i øvrigt andre interesser, der også bør varetages gennem et sådant råd.

[K. Helveg Petersen.]

Det må være dets opgave at udarbejde en redegørelse i overensstemmelse med det, jeg her har sagt, og jeg er klar over, at det ikke er en proces, der afsluttes med en enkelt indstilling, en enkelt betænkning. Det er en opgave, man stadig vil have, og så må vi i folketinget, når det er nødvendigt, vende tilbage til problemerne for at tage stilling til det, som lovgivningen skal beskæftige sig med. Det kan godt være, ministeren vil sige, at det udvalg, han tænker på, og som omtales i bemærkningerne, ikke skal have denne omfattende karakter. Det kan vi drøfte i udvalget, men for mig at se ville det ikke være urimeligt, om man gav det denne brede opgave, og i hvert fald synes jeg, det er nødvendigt, at vi får iværksat meget grundige og omfattende undersøgelser, før vi binder os til de præmisser, som ligger i kap. 1.

Med hensyn til kap. 2, der omhandler Danmarks radio, skal jeg stort set henvise til, hvad jeg sagde under debatten i november. Ministeren søger i lovforslaget at rette op på den glidning, der har fundet sted med hensyn til radioens økonomiske selvstændighed. Han har ikke forandret på formuleringen i § 6, hvor udtrykket „Danmarks radio er en selvstændig offentlig institution“ er blevet bevaret, men han har i bemærkningerne, som også hr. Johan Philipsen var inde på det, anvendt en række argumenter for ændring i den praksis, der i øjeblikket følges. Jeg synes nok, at nogle af de argumenter, der anvendes, er hårdtrukne, stærke. Jeg synes ikke, det er rimeligt at henvise til, hvad der kan ske i en spændt udenrigspolitisk situation. Jeg synes heller ikke, det er rimeligt, at man nærer en så stærk frygt for, at en regering, om Danmarks radio blev en ren statsinstitution, skulle blande sig i programvirksomheden. Selv om universiteterne finansieres af staten, må vi dog erkende, at der er en udstrakt frihed.

Men på baggrund af ønsket om uafhængighed kommer man så ind på, hvorfor Danmarks radio bør drives efter andre principper end statsinstitutioner. Der er, siger man, forskel på Danmarks radio og andre institutioner af offentlig karakter. Spørgsmålet er, om forskellene er så store, at man så stærkt, som sket er, bør tage afstand fra

fælles regler, men i øvrigt er forholdet det, at stillingen ikke kan blive helt klar, al den stund licensfastsættelsen skal godkendes både af ministeren og finansudvalget. Jeg kan ikke tænke mig, at en sådan procedure gennemføres, uden at der bliver foretaget grundige sammenligninger mellem de dispositioner, der træffes, og de regler, der følges i Danmarks radio på den ene side og i statsinstitutionerne på den anden side.

Må jeg kort sige om radioledelsen, at jeg ikke er tilfreds med forslaget. Der er for mange medlemmer, man er nået helt op på tallet 20. Der må efter min mening ske en nedskæring af dette antal.

Ministerens forslag om de lokale programudvalg vil jeg gerne have at vi i udvalget stiller op over for repræsentantskabstanken. Jeg tror, at selv om tanken, der ligger bag de lokale programudvalg, kan virke tiltalende umiddelbart, ligger der nok i den for stærk en binding til de regionale hensyn, hensyn, der bør varetages, men i en bredere sammenhæng, sådan som det er muligt igennem et repræsentantskab. Vigtigt er det, at vi får bedre forbindelse med brugerne; vigtigt er det, at nye ideer kan komme ind i huset, og det må vi ofre megen opmærksomhed på i udvalget.

Må jeg så sige om radionævnet, at det interesserer mig meget, og hvis man ikke følger min tanke om et repræsentantskab, vil jeg lægge megen vægt på, at man giver dette radionævn et bredere kommissorium, end man har tænkt sig. Her vil jeg gerne referere til den ordning, man har i Sverige, hvor man har en bredere kompetence end den, ministeren mener der skal tillægges det radionævn, der stilles forslag om. Jeg mener ikke, der vil være noget i vejen for, at man gennem et radionævn med en bredere kompetence kunne få henvendelser ind, der også kunne få indflydelse på den måde, hvorpå programvirksomheden fandt sted.

Det radikale venstre vil gerne medvirke til gennemførelsen af en god og fremsynet radiolov, der på en god måde kan føre ind i en frugtbar udvikling.

Morten Lange: Vi havde tidligere lejlighed til at komme med nogle hovedtræk af vores stillingtagen til spørgsmålet omkring Danmarks radio og dens virksomhed. Denne debat er naturligvis en fortsættelse af de

[Morten Lange.]

ting, vi tidligere har lagt frem, og det forekommer mig også, at der måske ikke er blevet bidraget med så forfærdelig meget nyt. Vi står alle sammen over for et problem, som vi ikke har noget sikkert svar på, nemlig hvorledes organisationen af radiospredning i det hele taget vil udvikle sig i de år, der kommer. Teknikken har en meget udpræget udviklingstendens på dette område, og det gør naturligvis lovgivningen vanskelig.

Jeg skal dog med det samme gøre opmærksom på, at jeg kan tilslutte mig den tanke, som lovforslaget har i sit centrum, nemlig at bevare Danmarks radios monopolstilling, og jeg vil gerne understrege, at jeg herigennem ser den eneste garanti for en radiospredningsordning, som bevarer en rimelig alsidighed. Man kan altid kritisere alsidighed, for der er ikke nok af den side, man bedst selv kan lide, og det er og kun rimeligt, men man må alligevel erkende, at den mekanisme, som Danmarks radio dér stiller til rådighed, afviger på alle tænkelige måder i positiv retning fra ideer, som f.eks. fru Ellen Strange Petersen udviklede her, hvor vi fik oplyst, at kun hvis der opstod et eller andet konkurrenceforhold med reklameudsendelser, og hvad ved jeg, havde vi nogen garanti for den rigtige alsidighed. Da jeg hørte hendes beskrivelse af alsidighed, så forstod jeg bedre, hvorledes det skulle realiseres.

Det er endvidere en interessant nydannelselse i lovforslaget, at man tænker på en decentralisering. Danmarks radio er jo i forvejen gået et stykke i den retning ved nogle træk i opbygningen af en provinstantenne. Det er ganske vist et projekt, som efter min opfattelse ikke har fundet sin endelige form endnu, men de forskellige programcentre, man opbygger i provinsen, er givetvis et rigtigt led i en kommende struktur.

Det er helt på linje hermed, når man forestiller sig en eller anden form for lokal spredning af radiofoni, og at det skal overlades til amter og kommuner at forestå en sådan spredning. Det er en udfordring til amterne og kommunerne i kulturel retning, hvor de kulturelle opgaver kommer uhyre centralt ind på en aktiv måde i amternes og kommunernes muligheder. Jeg håber, de vil være i stand til at tage den udfordring op,

sådan så det får et virkeligt indhold, men jeg er også klar over, at der må en — som det vist hedder i det radiofoniske sprog — feedline til fra Danmarks radio centralt for at kunne sikre et afvekslende og tilstrækkeligt stof.

Det står ikke direkte i forslaget, som jeg har det for mig, at man også inden for de rammer, der her er angivet med den monopoliserede radio, vil være i stand til at løse nogen af de meget spændende problemer, der er med at få nordiske programmer ind i enhver dagligstue.

Jeg vil anse en sådan mulighed for at være væsentlig, og jeg håber, at man finder de tekniske muligheder for at realisere den.

Hvad angår radioens styrelsesform, så er ændringerne, hvad angår radiatorådet, overordentlig beskedne. Det er såmænd så oldtidsagtigt, så man endog opretholder lytterforeningernes indstillingsret. Det er naturligvis høfligt af ministeren, men det forekommer mig, at i et land, hvor vi alle er lyttere og seere, er det lidt tvivlsomt, om der længere findes nogen egentlig basis for lytterforeninger, undtagen, hvis jeg skulle sige det på min sædvanlige venlige måde, så man kan opnå en billig forsikringsordning på fjernsynsrør. Det er jo også et godt formål, men det har ikke så forfærdelig meget at gøre med sagen. Jeg er ikke sikker på, at denne gamle rettighed har nogen berettigelse i nutiden. Den var inderlig fornuftig i radiofoniens ungdom; hvor fornuftig den er i dag, kan diskuteres.

Det vanskeligste punkt i spørgsmålet om radioens styrelse er givetvis programudvalgenes funktion, og der er noget, der tyder på, at ministeren her er i gang med at lave et amfibium af et programvalg, hvor repræsentanter for de decentraliserede programråd også skal kunne møde op og formodentlig give deres mening til kende. Jeg synes, det er meget væsentligt, at disse udmærkede organer får lejlighed til at give deres mening til kende, men om det kan ske på en bare nogenlunde brugbar måde ved, at en så stor forsamling mødes en gang om måneden eller en gang hver fjortende dag, eller hvor tit det nu skal være, det er jeg altså ikke fuldstændig overbevist om. Jeg vil have en frygtelig angst for, at et sådant sammensat programvalg i stedet for at være en konstruktiv programlæggende grup-

[Morten Lange.]

pe vil være et repressivt organ, hvor alle mennesker vil være mest forpligtet til at fremføre deres bekymring over et eller andet. Og den tid, man bruger på bekymringer, er naturligvis ikke helt spildt, men den er ikke nær så god som den tid, man bruger på at lave noget, der er spændende og interessant og peger fremad.

I forslaget har man i hovedsagen holdt sig til den gamle licensordning. For mit eget vedkommende har jeg den opfattelse, at det er en unaturlig dannelse i nutidens Danmark, at et gode, som bogstavelig talt besiddes af hele folket, skal belægges med en speciel afgift, og især er det bekymrende, at radioens udgiftsbudget skal være afhængigt af en sådan, skal vi sige direkte korreleret opkrævning. Jeg synes, at Danmarks radios udgifter hører hjemme på finansloven som alle mulige andre offentlige udgifter, og jeg har aldrig set det som nogen trussel over for, hvorledes Danmarks radios økonomiske virksomhed skulle finde sted. Den er såmænd i forvejen effektivt kontrolleret af det offentlige, og om vi fik en rammebevilling stillet til rådighed for Danmarks radio, tror jeg snarere, at det ville styrke friheden, end det ville binde den.

Men der er dog også et par små indskrænkninger i forhold til det nuværende, som jeg vil hæfte mig ved. Man har i lovforslaget rigtigt indset, at de egentlige uddannelsesudsendelser, som ligger direkte i forlængelse af skolevirksomheden, bør finansieres og koordineres via undervisningsministeriet. Det vil de formodentlig blive bedre af. Det er lidt vanskeligt for Danmarks radio at opretholde et egentlig pædagogisk departement, som skal være i levende kontakt med, hvad der sker i skolen, og servere den bedst mulige støtte til skolens uddannelsesprogrammer. Jeg tror, det vil være en fornuftig ting; og at pengene flytter med, er naturligt.

Det er også helt rimeligt, at de sociale rabatter, der gives på licensen, hvis man overhovedet vil opretholde den, bliver det en statsopgave at skaffe dækning for. Det er i hvert fald helt naturligt, at vi yderligere udbygger licenssystemet med sådanne sociale ordninger på et tidspunkt, hvor sociale ordninger i al almindelighed gøres mere og mere enstrengede.

Jeg skal om forslaget som helhed sige, at

det på en række punkter, også på en række punkter, som i sagens natur må være uafklarede, fordi de drejer sig om fremtidig teknik, er et fremskridt i forhold til den ordning, vi har, og at jeg synes, det er meget værdifuldt, at man opretholder tanken om, at radiospredning er et offentligt monopol, også selv om spredningen bliver puttet i kabler. Jeg indrømmer beredvilligt, at vi står over for nogle tekniske problemer, der kan gøre det vanskeligt at få loven til at holde. Men jeg kan tilslutte mig dens intention og skal gerne medvirke til dens gennemførelse. Jeg forudser et interessant udvalgsarbejde på dette spændende område. Vi har jo gode kilder at trække på. Vi har for ikke længe siden haft en radiokommission, hvor mange af disse sager er blevet endevendt, og de fleste af de bekymringer om Danmarks radios monopolstilling, som fra borgerlig side er blevet fremført her i dag, forekommer det mig at de pågældende dog næppe mener så helhjertet, så vi skulle komme i den situation, at regeringen skulle nøjes med et snævert flertal for en lovgivning som den, der foreligger her, som i sin karakter er en ganske naturlig og ganske forsigtig videreudvikling af en eksisterende lovgivning.

Bohrsted: Rækkevidden af kabel-tv synes jeg egentlig fortjener en dybtgående behandling, fordi der ikke er tvivl om, at vi her står over for en virkelig teknisk landvinding på kommunikationsområdet. Kabel-tv er allerede mange steder i udlandet blevet en virkelig forbedring og udbygning af de allerede eksisterende kommunikationssystemer. I USA, oplyses det i lovforslagets bemærkninger, er der i dag 6 mill. abonnenter, og i Canada er 20 pct. af samtlige husholdninger dækket med kabelsystemer, i nogle områder af Canada helt op til 70 pct. Jeg vil dog gerne sige med hensyn til disse systemer, at jeg synes ikke, man lige direkte kan sidestille dem med det system, som vi eventuelt skal have i Danmark, fordi der er inden for disse nationer ganske særlige problemer med hensyn til kommunikationssystemet. Bl.a. er en af årsagerne til Canadas udvikling af et kabel-tv-system, at Canada også er i færd med at udvikle et satellitkommunikationssystem, som går udmærket i spand med kabel-tv.

[Rohrsted.]

Jeg har selv deltaget i en international studiegruppe om kabel-tv og tv's udviklingsmuligheder, og jeg vil godt referere, at en af de ting, som nordamerikanerne hele tiden fremførte i studiegruppen, var, at europæerne ikke på dette område bør forhaste sig og gennemføre noget, som kan slå vel-etablerede demokratiske systemer og kommunikationssystemer i stykker.

Det, som nordamerikanerne har stået over for, har nemlig været problemer af en helt anden karakter, det er minoritetssamfund, hvor minoriteterne ad denne vej har haft mulighed for at få et kommunikationssystem internt, men sådan noget står vi jo ikke over for i dette land. Vi står over for et veludbygget kommunikationssystem med en god og fri presse og med en rimelig dækning af landet med lokalpresse.

Der er i hovedsagen tre modeller, som man har anvendt ude i verden inden for dette område. Den ene model er den amerikanske, som den er udbredt i Californien, og her er man gået så langt med lovgivningen inden for dette område, at man har sagt, at skaber man kabelfsystemer, skal hver fjerde kanal principielt være forbeholdt det, som på godt dansk kunne oversættes med folkets røst.

I Belgien, hvor man også er gået ind i dette system, byder man simpelt hen på nabolandenes programmer over for dem, der er tilkoblet systemerne. Og i England kører forsøgsprogrammer inden for undervisningen.

Grunden til, at jeg tager ordet i denne sag, er, at jeg vil pege på, at der i den danske debat er mange uafklarede punkter omkring kabel-tv. For det første synes jeg, det er rimeligt at pege på, at vi vel aldrig egentlig har diskuteret formålet med at gennemføre dette her. Man kan slå fast, at i USA viser undersøgelser, at børn, der i dag vokser op, vil, inden de går herfra engang, have tilbragt 9 år foran fjernsynsskærmen. Det kan vel ikke være noget formål i sig selv at få mennesker til at tilbringe så meget tid som muligt foran fjernsynsskærmen, så jeg synes nok, at vi bør spørge os selv: hvad er formålet med disse samfundsinvesteringer, der her er tale om? Forslaget oplyser jo, at der vil blive tale om ca. 2 milliarder kr. alene i anlæg, hvortil kommer de

private borgeres anskaffelse af nyere apparatur, og her er det beregnet, at hvis landet skal dækkes med farve-tv, som vi i dag er dækket med sort-hvid, skal borgerne anvende ca. 7 milliarder kr. på denne post for at få dækket landet.

Svaret er jo i lovforslaget nærmest, at formålet er, at borgerne skal have større valgmuligheder. Dermed kommer vi til: hvad er det så, man kan byde på? Her synes jeg nok at lovforslaget lægger op til, at det bliver de samme producenter af programmer, som vi kender i dag, for monopolet bliver jo ikke brudt. Der bliver ikke åbnet for nye initiativer ud over den offentlige sektor. Det bliver lagt i hænderne på kommuner og amter at sørge for, at koncessioner ydes.

Jeg er meget betænkelig ved, at man ikke, når man gennemfører en lovgivning om disse forhold, principielt stiller de forskellige medier lige og siger, at dagspressen, forlag, enhver, som har lyst til at publicere sine tanker inden for lyd-billedprogrammer, må ind i dette her. Det kan ikke være rigtigt at forbeholde dette nye, spændende medium for offentlige virksomheder.

Med hensyn til spørgsmålet om en udvalgsundersøgelse vil jeg gerne gøre et par bemærkninger, for ministeren lægger jo op til, at et udvalgsarbejde skal igangsættes for at overveje vilkårene for lokale koncessioner på dette område. Ja men hvorfor tager man så ikke skridtet fuldt ud og stiller dette udvalg frit med hensyn til, hvordan man vil disponere, og lader være med forlods at træffe den beslutning, at det skal være kommuner og amter, der står for fordelingen af koncessionerne?

Jeg er glad for, at også hr. Robert Peder sen, socialdemokratiets ordfører, stillede sig noget tvivlende over for det rigtige i at give kommuner og amter denne koncessionsbeføjelse, og derfor vil jeg appellere til, at man endnu en gang overvejer, om dette er rigtigt. Selv tror jeg, at man ved at gennemføre en forhastet lovgivning om kabel-tv's indførelse på disse vilkår uden at overveje at bryde monopolet i virkeligheden spilder de mange positive muligheder, som kabel-tv kan have, på gulvet.

I bemærkningerne til lovforslaget står der, at en selvstændig lokal programvirksomhed kan være et værdifuldt middel til at styrke demokratiet på det lokale plan. Det

[Rohrsted.]

er jeg enig i, men det kan kun ske, såfremt man nøje overvejer, hvordan man kan sikre, at så mange kredse som muligt drages ind i produktionen af programmer og dermed også i den aktive kommunikation, som dette kan skabe på lokalt plan.

Bernhard Baunsgaard: Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger angående Danmarks radios status som selvstændig offentlig institution. Ministeren har søgt at klargøre Danmarks radios stilling som en selvstændig offentlig institution og har som følge heraf undladt at gentage bestemmelsen om, at radiospredningsfondens budget, altså Danmarks radios budget, skal optages på finanslovens § 2. Jeg tror, at det er en rimelig og en god udvikling. Det vil jeg gerne have sagt her. Det er også godt og helt rimeligt, da Danmarks radio er en offentlig institution, at selve licensfastsættelsen sker under ansvar over for ministeren og med finansudvalgets godkendelse. Det er, hvad folketinget og ministeren, når Danmarks radio er en selvstændig offentlig institution, skal have hånd i hanke med. Derimod tror jeg, der vil komme noget godt ud af, at Danmarks radio på egen hånd kan fordele de midler, der på den måde er til rådighed, sådan at man kan disponere mere frit, end man i de senere år har kunnet gøre det f. eks. med hensyn til anlægsbudgetterne. Jeg tror ikke, det har gavnet udviklingen i Danmarks radio, at man i den grad har været inde under den almindelige budgetpolitik, slet ikke når man regner med, at Danmarks radio selv via licensen skal skaffe sig sine midler. Så må man også give den frihed.

For at rette enhver misforståelse vil jeg også gerne have sagt, at hvis der i Danmarks radio skulle være nogen, der drømmer om, at man derefter har frit spillerum til at fastsætte udgifternes størrelse, tager man grundigt fejl. Kontrollen ligger i fastsættelsen af licensen. Skulle nogen være så letsindig at have lyst til at bruge løs af radiospredningsfonden på ca. 100 mill. kr., er det en stakket glæde, man har derigennem. Det varer ikke længe, inden man er tilbage inden for de økonomiske rammer, som må gælde for denne institution.

Jeg skal derefter bare komme med et par

ganske korte bemærkninger om styrelsen af Danmarks radio.

Hr. K. Helveg Petersen talte om, at han gerne så en mindre styrelse. Jeg vil sige, at det forekommer mig af mange grunde rimeligt, at man forsøger at koncentrere styrelsen i Danmarks radio. Jeg har tidligere sagt noget om de repræsentanter, der sidder for de forskellige lytterforeninger og seerforeninger. Hr. Morten Lange kom med nogle ret så kategoriske udtalelser heroppefra. Jeg ved ikke, om der ikke kan være andet godt i en lytter- og seerforening end det, der blev sagt heroppefra fra hr. Morten Langes side, men jeg tror, at vi nok kan lave en god styrelse, uden at vi behøver at fortsætte med den gældende ordning, og en koncentration tror jeg i flere henseender vil være gavnlig. Endelig glæder det mig overordentlig meget, at ministeren har foreslået et navn, der skal tage sig af Danmarks radios programmer. Det er efter min opfattelse en opgave, som vi desværre i radiatorådet og programudvalget ikke har magtet at klare på en for seere og lyttere tilfredsstillende måde.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen): Jeg er lidt bedrøvet på hr. Robert Pedersens vegne, for han havde forudset, at det gik fredeligt og stille, og jeg må sige, at debatten her i dag har ikke været helt så fredelig som diskussionen i forbindelse med redegørelsen om radiospredningsloven, hvor der var større enighed.

Hr. Robert Pedersen rejste nogle forskellige problemer, bl. a. spørgsmålet om amtsbasis for programudvalgene, og det er en meget relevant betragtning. Vi har selv overvejet, om det var det rigtige at gå ud til selve amterne, eller om man skulle have fulgt de distrikter, som den danske radio arbejder med, men det viste sig, at der nok ved udvælgelsen af de lokale programudvalg, vi skulle have, ville være ret store vanskeligheder i forbindelse med udpegningen, fordi amtsgrænserne krydser over distriktsgrænserne. Det har været vores begrundelse for at vælge den linje, der ligger i lovforslaget.

Så har der fra alle sider været talt meget om Danmarks radios monopol. Nu er det jo et spørgsmål om terminologi. Jeg foretrækker at kalde det Danmarks radios eneret til

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

landsdækkende radiospredning. Jeg mener ikke, at dette lovforslag lukker, men åbner op og forhindrer, at vi kommer ind i et kaos i den udvikling, der er i gang, hvis alle kan gøre, hvad de vil. Derfor — og det er begyndelsen — siger vi, at skal man ind på lokalt radio/tv, må det være gennem amter og kommuner, at man giver koncession. Jeg ved udmærket godt, at der er mange problemer, tekniske, økonomiske og andre problemer, og jeg har heller ikke noget øjeblik troet, at det var noget, der skete fra den ene dag til den anden eller fra det ene år til det andet, men det, som jeg synes vi alle må være interesserede i, er at tage hånd i hanke med udviklingen, sådan at den ikke pludselig løber fra os og vi bagefter skal til at reparere på en udvikling, som er løbet fra os. Hvis vi tager hånd i hanke med udviklingen, vil vi også have mulighed for at arbejde med tingene og smidiggøre dem, efterhånden som vi får resultaterne af de undersøgelser, der skal foretages.

Jeg mener, at det også er meget væsentligt — det har jeg tidligere bebudet, og jeg vil da gerne gentage det — at vi nedsætter ét udvalg — jeg mener nemlig, der kan være tale om flere — men at der nedsættes ét udvalg til at fremkomme med indstilling om, hvilke vilkår der bør stilles for sådanne udsendelser fra lokale tv'er. Udvalget skal sammensættes af repræsentanter for Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen, ministeriet for offentlige arbejder, Danmarks radio, Fællesrepræsentationen for danske Dagblade, Journalistforbundet, ministeriet for kulturelle anliggender og muligvis yderligere en specialist med særlig indsigt i spørgsmål vedrørende massekommunikation. Det kan blive hensigtsmæssigt for dette udvalg, at der bliver mulighed for at give tilladelse til lokal radiovirksomhed på et tidligere tidspunkt end lovens almindelige ikrafttrædelsesdato næste år, sådan at man kan komme i gang med forsøgsperioderne for forsøgene på forskellige områder her i landet. Man kan så prøve det ene sted i en bestemt periode, det andet sted i en anden periode, sådan at man på baggrund af dette kan danne sig et skøn over, hvordan de endelige regler skal være. Jeg tror, at det er noget væsentligt, og jeg håber da, at der

kan blive enighed om, at man kan gå videre ad denne vej.

Hr. Robert Pedersen spurgte også om FN-debatten om satellitter, om vi ville være i stand til en hurtig ratifikation af en sådan konvention, der skulle komme fra FN. Ja, hvis den kommer fra FN og er vedtaget dér, vil jeg næsten tro det, men jeg kender jo en række af de krav, som f. eks. Sovjetunionen har rejst, også i forbindelse med UNESCOs konference i Helsingfors sidste sommer, og der kan under de krav, som hr. Robert Pedersen nævnte herfra, puttes en forfærdelig masse ting ind, som forhindrer alt muligt, og som det ikke kan være rimeligt at følge. Vi må vente, til vi ser teksten i en sådan konvention, men jeg ville tro, at hvis USA og Sovjetunionen til syvende og sidst kan blive enige, skulle det vel også nok lykkes for os andre at kunne tilslutte os en sådan konvention.

Til spørgsmålet om Nordvision i forhold til tv-Nord vil jeg gerne sige, at jeg er for så vidt en varm tilhænger af, at man fik en særlig nordisk sender, men jeg tror også, det er realistisk at se i øjnene i dag, at vi ikke kan få det i en lang periode. Der er flere forhold, der spiller ind. Dels at vel alle landene, da Sverige nu har fået det, gerne vil have sine to kanaler, dels at både Sverige og Norge er i den situation, at de ikke fuldt ud har landsdækkende tv. De har det op til omkring 90 pct., men de sidste 10 pct. er næsten lige så dyre at få etableret, som de 90 pct. har været, og der vil være en enorm stærk modstand mod at gå videre på nordisk plan, før såvel Sverige som Norge er dækket på national basis. Det er en af de indvendinger, jeg har hørt, som gør, at man ikke kan komme videre. Det, man så kan gøre, er at prøve at etablere muligheder for at sende via relæstationer, eller hvad det nu kan blive til, så seere i de forskellige nordiske lande kan tage hinandens programmer. Jeg tror, det vil være et vældigt fremskridt, og vi har fra regeringernes side nedsat et udvalg med repræsentanter for regeringerne og med repræsentanter for radioinstitutionerne i de nordiske lande, der kan forhandle dette videre; og som de, der har deltaget i Nordisk Råd, vil vide, skal det komme med i hvert fald en foreløbig betænkning til november måned, sådan at vi også har tid til at se på

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

næste års Nordisk Råd, hvor langt man er kommet med dette. Men det er første gang, det er blevet lagt hen, hvor der er mulighed for at nå frem til konkrete resultater.

Så skal jeg til fru Ellen Strange Petersen, der rejste spørgsmålet om den sociale fond, de 15 mill. kr. til licensfritagelser, sige, at der er taget højde for i loven, at man en skønne dag kan overføre det til socialministeriet. Hvordan det skal gøres til sin tid — det er jo ikke aktuelt i den øjeblikkelige økonomiske situation formentlig — ved jeg ikke, men det skal vel gå ind i den almindelige omsorgslov eller bistandslov. Det må vi diskutere langs ad vejen, hvordan man kan gøre det på den rimeligste måde.

Med hensyn til undervisningsministeriet findes der allerede på budgetoverslagene penge til at begynde at overføre undervisningen. Det er ikke meningen, at Danmarks radio skal sidde enerådende og lave undervisning. Det skal i første omgang ske i forbindelse med undervisningsministeriet, således at det bestiller forskellige ting, det vil have. Hvis man senere skulle lave — som det nok vil være rigtigt — et undervisningsråd, eller hvad man skal kalde det, vil jeg gå ud fra, at det rigtige må være, at dette undervisningsråd er frit stillet, at det f. eks. kan bestille programmer i Danmarks radio, hvis man har den nødvendige ekspertise dér, men det forhindrer ikke, at man går ud til andre selvstændige programselskaber og siger — jeg ved ikke, nu skal man jo ikke lave reklame for nogen, så jeg skal ikke nævne nogen af dem — men vi kan sige til X-firma — vi har en opgave her, er I parate til at lave den? Man bestiller den fra undervisningsrådets side og siger: vi vil gerne her producere til undervisningsmateriel. Det er et spørgsmål om hele kassetteproblematikken, men der ligger ikke noget monopol for Danmarks radio i dette. Der ligger bare det, at Danmarks radio også har ret til at være med i dette arbejde, hvis man har den fornødne ekspertise.

Spørgsmålet om Grønland. Nu kender jeg forholdsvis dårligt problemerne på Grønland i den forstand, men jeg ville tro, at det ville åbne op for et kaos og et virvar, hvis alle mulige måtte lave deres egne stationer i et samfund, der alligevel er af så begrænset størrelse og har sådanne særlige problemer.

Jeg tror ikke, at det er i Grønlands interesse, og jeg har heller ikke indtryk af fra de grønlandere, jeg har talt med om disse problemer, at det er noget ønske fra deres side.

Hr. Johan Philipsen kom ind på en række problemer om, hvordan man skulle lave disse kabel-tv i forbindelse med kanal 1 og kanal 2, som vi skulle have. Forslaget dækker jo også det æterbårne og siger udtrykkeligt, at lokal-tv kan laves også æterbårent uden at genere tv-2, den dag det måtte komme. Det kan gøres, og det vil være rimeligt at gøre det f. eks. i tyndt befolkede områder. Men vi kan ikke udelukke, at fællesantenneanlæg og kabel-tv kan komme på andre områder.

Så blev spørgsmålet om Danmarks radios særlige stilling nævnt. Jeg vil gerne understrege, at økonomisk er der ganske bestemte rammer. Men det, som det ikke ville være naturligt at følge, er den almindelige praksis i forhold til statsadministrationen i øvrigt. Hvis man skulle sammenligne Danmarks radio med noget, måtte det vel nærmest være, skal vi sige en nyhedscentral, et dagblad, der skal følge med i tidens forskellige strømninger og skal kunne handle hurtigt og ikke have den sædvanlige bevillingspraksis. Der må være et klart ansvar fra radiatoråd til driftsledelse. Det betyder ikke — det har hr. Bernhard Baunsgaard allerede sagt — at der er frit slag for økonomien, men inden for de rammer, man har fået gennem licensfastsættelsen hos finansudvalget, skal man have større muligheder for at bevæge sig, end man normalt har inden for det offentlige. Vi kan ikke nødvendigvis tage den stramme ordning ind over for radioen, hvis vi virkelig skal have radioen til at fungere som et levende og effektivt apparat.

Så vil jeg gerne sige til spørgsmålet om, hvor undervisningsrådet er blevet af, at det søges tilvejebragt i forbindelse med den landscentral for undervisningsmidler, som undervisningsministeriet arbejder med.

Hr. K. Helveg Petersen var inde på nogle af de samme problemer i forbindelse med Danmarks radios rammer, og jeg tror ikke, jeg behøver at sige mere om det ud over at understrege, at hr. K. Helveg Petersen fra sin tid som kulturminister kender de problemer, der ligger i radiohuset, hvordan man ikke alene kan forsinke udviklingen ved

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

ikke at have et større spillerum inden for rammerne, men også kan fordyre tingene derved. Jeg synes, det skal siges i denne forbindelse, at der er sket en rationalisering i Danmarks radio, det glemmer man i reglen, når man diskuterer Danmarks radio. Der er jo virkelig rationaliseret for mange millioner kr., op imod 30 mill. kr. tror jeg det er. Det hører man ikke så meget om i forbindelse med, hvad der i øvrigt foregår i radioen, men jeg synes nok, det bør understreges, at det er sket.

Hr. K. Helveg Petersen nævnte spørgsmålet om et kommunikationsråd. Jeg mener, at det første udvalg, vi talte om, har en tidsbegrænset opgave. Det har den opgave at undersøge én ganske bestemt ting, nemlig hvordan et kabel-tv kan fungere her i landet. Det tager en bestemt tid for de repræsentanter, der sidder deri.

Derimod mener jeg, at skulle vi lave et dansk kommunikationsråd, skulle det have en langt videre opgave, nemlig at følge udviklingen på det kommunikationsteknologiske område, undersøge de økonomiske, sociale og kulturelle konsekvenser af denne udvikling, og på dette grundlag skulle kommunikationsrådet rådgive regeringen ved at forelægge gennemarbejdede handlingsalternativer, forslag til lovgivning, forskningsprojekter og andre initiativer på området. Man bør måske også udøve informationsvirksomhed over for erhvervslivet, over for myndigheder, universiteter osv.

Hele den nye kommunikationsteknologi — i øvrigt et grusomt ord — berører alle administrationsområder, erhvervslivet og samfundet som helhed. Der er tale om meget andet end distribution af forskellige former for radio- og tv-programmer. Det drejer sig om billedtelefonen, dataoverføring, faksimileoverføring, systemer, der kan anvendes til talrige formål lige fra trafikkontrol til måler aflæsning, bibliotekstjeneste, forretningstransaktioner og opinionsundersøgelser, for bare at nævne en lille del af mulighederne. Jeg mener, at med den be-

tydning, et sådant kommunikationsråd måtte få, måtte det være rimeligt, at det placeredes under statsministeriet. Det bør være bredt sammensat, og vi bør også med den brede sammensætning sikre os, at der ikke kommer nogen overlappning i forhold til andre udvalg eller institutioner, såsom det kommunikationsforskningsudvalg, som er nedsat af de humanistiske og samfundsvidenskabelige forskningsråd. Også her skal vi passe på, at vi ikke laver arbejdet to gange.

Hr. Morten Lange kan jeg takke for den tilslutning, jeg har fået til lovforslaget. Man kan diskutere lytterorganisationernes indstillingsret, og det spørgsmål er blevet rejst fra flere sider. Der er dog én ting, jeg vil gentage — jeg tror, jeg har sagt det før her i salen: det er måske lidt urimeligt, når vi taler om nærdemokrati og demokrati, at de eneste, vi tænker på at afskaffe, er dem, der har villet være aktive og organisere sig. Man kan nok diskutere, om det er den rigtige vej at gå, og jeg kan se, at det kan diskuteres frem og tilbage. Men jeg synes nok, det er lidt ulogisk netop at fjerne dem, der har aktiviseret sig selv.

Jeg skal gerne medgive hr. Morten Lange, at det selvfølgelig er et forsøg værd, om sådanne lokale programudvalg kan fungere. Om de kunne være bedre, kan vi diskutere under udvalgsarbejdet. Men i hvert fald skal vi begynde et sted, og det er bedre at forsøge end slet ikke komme ud af stedet og ikke prøve på at ændre noget.

Hr. Rohrsted kom med en række bemærkninger, og jeg genkendte adskillige af de problemer, han nævnedes. Jeg synes, det var lidt ulogisk, når han talte om de store udgifter, der ville komme i forbindelse med kabel-tv osv., og så nævnte en række forlag, forfattere, og jeg ved ikke hvem ellers, der skulle have lov til at etablere sig. Det er i hvert fald ikke dér jeg tror man har den største mulighed for at etablere sig i hele dette spørgsmål. Der er altså en modsætning mellem, hvad det koster, hvornår vi vil få disse ting, og hvem der skal betale.

Jeg takker for hr. Bernhard Baunsgaards

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

bemærkninger. Jeg tror, vi er meget enige. Det er sikkert rigtigt, at vi skal søge en koncentration i radiorådet, men vi skal ikke søge en magtkoncentration. Det er denne balance, vi skal prøve på at finde frem til. Hele denne forsøgsordning, alt det, vi skal undersøge nu, tror jeg kan danne grundlag for den videre udvikling. Det, vi vil prøve på at tage højde for, er, at udviklingen ikke løber fra os. Vi må også sikre en fornuftig og rolig udvikling ikke mindst i forholdet til den danske presse — det vil jeg gerne sige til dem, der taler så meget om reklamer — for er der nogen, der vil blive ramt af reklame-tv og -radio, så er det i høj grad den danske presse. Det tror jeg man må holde fast ved ikke er nogen lykke i denne situation, og det tror jeg også den danske presse vil være enig i. Lad os få undersøgelsen, lad os se, hvordan vi kan smidiggøre det, efterhånden som udviklingen kommer, men lad ikke udviklingen pludselig løbe fra os.

Ellen Strange Petersen: Ministeren sagde, at vi skal tage hånd i hanke med udviklingen og ikke låse os fast. Det er netop det, jeg meget indtrængende vil henstille at man sørger for.

Jeg var tilfreds med, at ministeren nævnte, at han vil nedsætte et udvalg, og at presens repræsentanter kommer med dér. Men jeg vil meget gerne have ministeren til så at bekræfte, at man ikke vil iværksætte det, der er tale om her, før man har afsluttet en forsøgsperiode. Hvis man siger: ja men nu skal vi have dette, og så må forsøg vise, hvordan vi bedst kan udnytte det mønster, vi her har lagt, så er det jo ikke noget reelt forsøg. Man må lave et forsøg og se, om det er rimeligt med opdeling i amter f. eks., eller om man skal have noget helt andet. Jeg synes, ministeren bør være mere åben over for problemerne, end dette forslag antyder, og jeg håber som sagt, at ministeren vil give tilsagn om, at man vil gennemføre en sådan forsøgsperiode først.

Johan Philipson: Ministeren fik begyndt på et par sætninger, der ikke blev fuldført. Hvis jeg ellers har noteret rigtigt ned, blev der sagt, det var synd for hr. Robert Pedersen, at det var gået den vej, at det ikke blev helt så fredeligt, som han havde forud-

set, og der sigtedes formodentlig til under- tegnede. Men vi er jo nødt til at tage stilling til lovforslaget, både det, der står der, og det, der ikke står der.

Når nu ministeren filosoferer over ordene „monopol“ og „eneret“ og siger, at vi ikke må have en tilstand, hvor alle kan gøre, hvad de vil, men at vi må have hånd i hanke med udviklingen og nedsætte et udvalg, der skal undersøge problemerne med amterne, siger jeg selvfølgelig: accepteret! men der står jo i lovforslaget, at amterne direkte kan få koncessioner, og det er jeg nødt til at vende mig imod. At amterne kan tildele koncessioner, er så en helt anden ting.

Vi er også enige, kan jeg forstå, om undervisningsspørgsmålet. Men jeg savner i bemærkningerne ministerens klare udtalelser fra for et øjeblik siden om, at hermed tilsigtes ikke at give nogen monopol i produktion af undervisningsprogrammer.

Nu skal jeg ikke fra folketingets talerstol fortsætte vor gætteleg om antallet af kanaler, om de kan slå til eller ej. Det vil jeg til- lade mig at spørge om skriftligt. Men mine oplysninger stammer fra generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet, hr. Gunnar Pedersen, der skulle være meget sagkyndig, og ifølge hans udredninger kommer vi til at mangle en eller anden kanal i UHF-båndet til at udsende de nordiske programmer. Når ministeren nu siger, at det kan gøres med lokal-tv uden at genere tv-2, er det fuld- kommen korrekt, men så kan vi ikke ved siden af et tv-2 have en nordisk kanal. Konsekvensen må da være den, at vi bliver enige med hinanden om at vælge imellem et tv-2 eller en nordisk kanal, eller også må vi gå den vej, når vi engang vil have et tv-2, at likvidere det nordiske. Sådan må tingene hænge teknisk sammen efter de oplysninger, jeg har i øjeblikket.

Jeg skal ikke diskutere forholdet imellem Danmarks radio og staten mere. Men sagen er den, at en virksomhed, der som Dan- marks radio har en lønandel på en 70-75 pct., ligesom andre virksomheder af den art er meget følsom for lønstigninger. Jeg har nogle gange mødt det modsatte argument, idet man siger: ja, i undervisningsministe- riet har vi takster af en lidt anden art, og i det kgl. teater har man takster af en lidt anden art. Men nu kommer den samme re-

[Johan Philipsen.]

gering med de samme ministre og siger til nogle mennesker, valgt af dette folketing: kære venner, vil I holde styr på det, så det går nogenlunde fornuftigt til! Det er derfor, jeg siger, at også i denne sag er vi nødt til at have rygdækning fra dem, der har valgt os, rygdækning fra dem, der p. t. bærer de gyldne kæder.

K. Helveg Petersen: Jeg håber, vi i udvalget med ministeren kan nå frem til en afklaring af kapitel 1, der gør det mere rimeligt. For jeg kan ikke se, at det er rimeligt, at man lægger det helt fast, at amter og kommuner har denne eneret på de lokale udsendelser, når man samtidig erkender, at der er en lang, lang række tekniske og programmæssige problemer, man nærmere må have undersøgt. Det er en meget nærliggende tanke at sætte denne undersøgelse i gang, og jeg anbefaler ministeren at gå videre med tanken om dette kommunikationsråd. Nu kan man diskutere dette råd og det indhold, det er rimeligt at lægge ind i det i forhold til det teknisk betonedede udvalg. Men der er én ting, jeg gerne vil sige til ministeren, og det er: jeg tror ikke, vi kan klare problemerne ved at nedsætte et udvalg og forvente, at når det kommer med en betænkning, har vi fået klaret disse problemer. Jeg tror, det bliver et spørgsmål om en undersøgelse af de vilkår, der gør sig gældende, som vil være kontinuerlig, og som ikke hører op på en bestemt dato, selv om udvalget har afleveret en betænkning. Det er derfor, jeg kunne tænke mig, at vi fik sluttet disse to opgaver sammen under ét organ, og da den elektroniske udvikling er så afgørende for hele kommunikationsudviklingen, ville det for mig at se være naturligt, om man gjorde det ved at sige, at dette overordnede råd — om man vil: kommunikationsrådet — skulle påtage sig opgaven. Ministeren nævnte, hvordan han tænkte sig det teknisk betonedede udvalg sammensat. Jeg var ikke beroliget ved at høre den opremsning af emner, men også det kan vi jo se nærmere på.

Om uafhængigheden vil jeg bare erklære mig enig i, at vi naturligvis må sikre Danmarks radios uafhængighed over for staten. Men det er nok rigtigt alligevel at tilstræbe, at vi på områder, hvor det er rimeligt — og dér er jeg enig med hr. Johan Philipsen

— må prøve på at få regler, der svarer til dem, man i øvrigt anvender i det offentlige.

Endelig skal jeg sige, at undervisningsopgaven tror jeg vi får løst. Der er et enkelt punkt, jeg mener vi skal tage med, når vi taler om, hvilke opgaver der skal løses. Man nævner søens folk, og man nævner danske i det fremmede. Jeg tror, vi også skal interessere os for fremmedarbejderne, når vi skal til at diskutere, hvilke opgaver vi skal tage os for at løse.

Der er masser af tekniske enkeltheder og mange meget vanskelige principielle og almene problemer, vi skal se på. Men vi har sikkert alle en god vilje til i udvalget at bore i disse ting for at få det bedst mulige resultat. Det kan jeg i hvert fald give tilsagn om at vi vil. Men der er nogle ting, vi må ændre fundamentalt, hvis vi skal kunne nå at komme igennem. Ikke mindst tænker jeg her på visse ting i forbindelse med radiens ledelse ud over det, jeg har nævnt om monopolproblemet. Jeg håber, ministeren vil være velvillig over for tanken om at nå frem til et bredt forlig om dette vigtige lovgivningsanliggende.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen): Jeg har kun den bemærkning at gøre til fru Ellen Strange Petersen, at når vi har sat en forsøgsperiode i gang og man fra udvalget kommer og siger: nu mener vi, at man kan administrere efter de og de retningslinjer, vil det selvfølgelig ikke være rimeligt at lægge ud og sige, at nu laver vi kabel-tv her eller dér. Jeg ved, at adskillige er interesseret i at begynde, men jeg mener, at man skal gøre det sådan, at man ikke generer unødigt. F. eks. har jeg haft besøg af én, til hvem jeg sagde: ja men har I snakket med den stedlige avis, inden I laver det? Forsøgsperioderne må jo ikke gå ud over eller ramme enkelte aviser, hvad man kan komme til, hvis man ikke passer på.

Hr. K. Helveg Petersen rejste spørgsmålet om, at amter og kommuner skulle kunne iværksætte sådanne udsendelser. Her er det jo sådan, at de skal kunne få tilladelse til at iværksætte dem. Det er ikke dem selv, der nødvendigvis skal gøre det, men hvem skulle ellers iværksætte det? Er det ikke rigtigt, at det er dem, der må komme med en indstilling den dag, vi når dertil, og at det

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

ikke er inde i kulturministeriet, vi skal sidde og følge med i, hvad der sker rundt om i de enkelte amter eller kommuner, hvor vi jo netop ikke kan have den føling med, hvad der passer ind i det lokale billede? Man kan komme med en indstilling og sige: værsgo, den skal godkendes af kulturministeriet. Men det er ikke os, der skal sidde med hånds- og halsret og sige: det er i orden, men det andet er ikke i orden. Det må være de lokale, de folkevalgte, der skal tage stilling til disse ting. Man har dog større ansvarlighed på den måde, end man ellers ville have.

Rådet kan vi snakke om i udvalget. Det egner sig vel bedst til udvalgsarbejdet at diskutere, om man skal gøre det på den ene eller den anden måde. Men jeg vil ikke tro, at der er uoverstigelige vanskeligheder for at nå et resultat.

(Kort bemærkning).

K. Helveg Petersen: Bare den bemærkning, at jeg ikke er bange for, at der skal komme initiativer udefra. Vi må finde veje til, at de kan komme til at udfolde sig, uden at det i alle tilfælde skal gå via kommuner og amter. Det er netop det, jeg mener man skulle se på i det arbejde, der skal tages op, forud for at man lægger sig fast på de præmisser, der er i kapitel 1.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet tillægsbetænkning over forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Kontrolbestemmelser m. v.). Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget angående videnskabelig forskning:

Udtræder: Tastesen

Indtræder: Erling Olsen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 8. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om totalisatorspil.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om tipning [af Bo Kristensen m. fl.].

3) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af et udvalg til undersøgelse af lægevæsenet m. v. [af Nordqvist m. fl.].

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om tilsyn med skibe.

5) *Første behandling af:*

Forslag til sømandslov.

Mødet hævet kl. 18.17.

---

59. møde.

Torsdag den 8. marts kl. 13.

Formanden: Erhvervsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om teknologisk service. Eksemplarer vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om totalisatorspil.

Lovforslaget (nr. 202) findes i tillæg A, sp. 5643, fremsættelsen i tidenden sp. 3530).